

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 124/2020

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Β')

Συνεδρίαση της 14^{ης} Ιουλίου 2020

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Θεόδωρος Ψυχογιός, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, ως αρχαιότερος των παρισταμένων, λόγω κωλύματος του Προέδρου του Τμήματος, Στέφανου Δέτση, Αντιπροέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Δημήτριος Χανής, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Χριστίνα Διβάνη, Παναγιώτα - Ελευθερία Δασκαλέα - Ασημακοπούλου και Πέτρος Κωνσταντινόπουλος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ευτυχία Τσουντου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη άνευ ψήφου).

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμ. πρωτ. 58534/09.06.2020 του Γραφείου Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται: εάν ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ (ΕΑΤ), στο πλαίσιο της λειτουργίας της, τόσο ως ΕΤΕΑΝ ΑΕ, όσο και με τη σημερινή νομική μορφή της, δύναται να διαγράψει την πρόβλεψη δυνητικής επιβάρυνσης του ποσού των 31.000.000 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σε τόκους υπερημερίας (ήτοι καθυστερημένη καταβολή της εγγυοδοτικής υποχρέωσης αυτής στα Πιστωτικά Ιδρύματα), στο πλαίσιο της επί τούτου ρυθμίσεως δυνάμει του άρθρου 7 του Ν. 4613/2019.

Ιστορικό

1. Με το προαναφερόμενο ερώτημα δίδονται, επί λέξει, τα εξής:

«Ερωτάται, στο πλαίσιο της λειτουργίας, τόσο ως ΕΤΕΑΝ ΑΕ, όσο και ως ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ (εφεξής: ΕΑΤ) (Νόμοι 3912/2011 και 4608/2019), εάν η ΕΑΤ δύναται να διαγράψει την πρόβλεψη δυνητικής επιβάρυνσης του ποσού των 31.000.000 ευρώ, το οποίο αφορά τόκους υπερημερίας (ήτοι καθυστερημένη καταβολή της εγγυοδοτικής υποχρέωσης στα Πιστωτικά Ιδρύματα), στο πλαίσιο της επί τούτου ρυθμίσεως δυνάμει του Ν. 4613/2019, άρθρο 7, σύμφωνα με το οποίο: «1. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 της υποπαραγράφου Γ4: ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΕΑΝ ΑΕ της ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Γ: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222), προστίθενται εδάφια ως εξής: «Η εξόφληση γίνεται χωρίς περαιτέρω επιβαρύνσεις, ίδια τόκους υπερημερίας». 2. Η παράγραφος 1 καταλαμβάνει και εκκρεμείς αγωγές πιστωτικών ιδρυμάτων κατά της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας επί των οποίων δεν έχουν εκδοθεί αμετάκλητες αποφάσεις.

Προς διευκόλυνσή σας, να διευκρινίσουμε ότι δυνάμει της ως άνω υποπαραγράφου Γ4: ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΕΑΝ ΑΕ του Ν. 4093/2012 «...η ΕΤΕΑΝ ΑΕ εξοφλεί στο εξής τις σχετικές υποχρεώσεις της προς τα πιστωτικά ιδρύματα με την καταβολή μετρητών, τα οποία της αποδίδονται από το Ελληνικό Δημόσιο σε αντικατάσταση ομολόγων της παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 3775/2009 (Α' 122) που διακρατεί η εταιρεία». Κατά συνέπεια, δυνάμει της μόλις προμνησθείσας ρύθμισης, η ΕΤΕΑΝ ΑΕ και ήδη ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ, δύναται και υποχρεούται να εξοφλεί τις καταπιπτόμενες εγγυήσεις μόνο μέσω ρευστοποίησης τμήματος του ομολόγου που κατέχει, μέσω εκδιδόμενης επί τούτου ΥΑ (ενδεικτικώς ΥΑ 1073/20-7-2016, ΦΕΚ Β' 2273/21-7-2016)».

2. Σημειώνεται ότι το ως άνω ερώτημα περιήλθε στο Γραφείο του Υφυπουργού Ανάπτυξης & Επενδύσεων από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ΑΕ και, όπως προκύπτει από αυτό, δεν συνοδεύεται από το αναγκαίο, κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 6 του ν. 3086/2002, πλήρες ιστορικό ούτε από προβληματισμούς της εταιρείας ως προς την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το ΝΣΚ.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ως

ακολουθως:

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Στο άρθρο 2 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ...» (Α' 324), ως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 4110/2013, ορίζεται: « 1. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους. Στην υποστήριξη αυτή περιλαμβάνονται, ιδίως: α) ... , β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης ...», ενώ στο άρθρο 6 αυτού ορίζεται: «2. Τα Τμήματα γνωμοδοτούν: α) ... β) ... γ) Σε ερωτήματα της Βουλής των Ελλήνων που υπογράφονται από τον Πρόεδρο ή τον Γενικό Γραμματέα της Βουλής, καθώς και σε ερωτήματα της Διοίκησης, που υπογράφονται από τον Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό, Υφυπουργό και Γενικό Γραμματέα Υπουργείου εφόσον ο τελευταίος είναι ειδικά εξουσιοδοτημένος και μόνο για θέματα της αρμοδιότητάς του. Επίσης σε ερωτήματα, που υπογράφονται από τον Πρόεδρο Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλο κατά νόμο όργανο Διοίκησης Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ή Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής των οποίων η νομική υπηρεσία διεξάγεται από το Ν.Σ.Κ., εφόσον αφορούν ζητήματα της αρμοδιότητάς τους, ενώ ερωτήματά τους με γενικότερο ενδιαφέρον υπογράφονται μόνο από τον εποπτεύοντα Υπουργό. ...6. Τα ερωτήματα της Διοίκησης πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και προσδιορισμό των προβληματισμών της, για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το Ν.Σ.Κ., προκειμένου να τις εφαρμόσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της. ...»

4. Με το άρθρο πρώτο του ν. 3912/2011 (Α' 17/17.02.2011) συστήθηκε ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "ΕΘΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε." και τον ειδικό τίτλο "ΕΤ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.", η οποία υποκατέστησε σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της την ανώνυμη εταιρεία με την Επωνυμία "ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΕ" και τον ειδικό τίτλο ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε., που συστήθηκε με το ν. 3066/2002, ενώ με το άρθρο δεύτερο του ν. 3912/2011 θεσπίστηκε το Καταστατικό αυτής (ΕΤ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.).

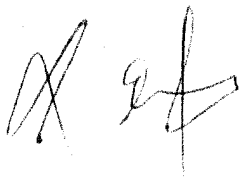
5. Ακολούθως, με το ν. 4608/2019 (Α' 66/25.04.2019) αναμορφώθηκε το πλαίσιο λειτουργίας της ΕΤΕΑΝ ΑΕ, διευρύνθηκε ο σκοπός της εταιρείας και μετεξελίχθηκε σε ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ, τροποποιούμενου του ν. 3912/2011 και του Καταστατικού της.

Ερμηνεία των διατάξεων

6. Κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων του ν. 3086/2002, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί επί αρμοδίως υποβαλλομένων ερωτημάτων για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, προκειμένου η Διοίκηση να τις εφαρμόσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι η νομική υπηρεσία του ερωτώντος διοικητικού οργάνου ή νομικού προσώπου διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Συνεπώς, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους δεν έχει γνωμοδοτική αρμοδιότητα επί ερωτημάτων που προέρχονται από αυτοτελή νομικά πρόσωπα και δη ιδιωτικού δικαίου, των οποίων η νομική υπηρεσία δεν διεξάγεται από αυτό, ανεξάρτητα αν η λειτουργία τους αποβλέπει στην εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού. Εξάλλου, ούτε η εκ μέρους του αρμοδίου Υπουργού άσκηση γενικής εποπτείας επ' αυτών, ως εν προκειμένω (βλ. άρθρο 151 ν. 4635/2019), αρκεί προς θεμελίωση της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ., καθόσον, υπό την αντίθετη εκδοχή, εμμέσως πλην σαφώς, προβαίνει τούτο, ανεπιτρέπτως, σε διεξαγωγή νομικής υπηρεσίας του εποπτευόμενου νομικού προσώπου, κατά παράβαση των προπαρατεθεισών διατάξεων του Οργανισμού του, οι οποίες οριοθετούν σαφώς τις υφιστάμενες αρμοδιότητές του (βλ. Γνωμ. 115, 33/2017, 198/2016, 121/2016, 76/2015, 117/2014, 118/2014, 564/2012, ΝΣΚ 442/2013, 167/2011, 252/2011).

Ως μόνη εξαίρεση στον πιο πάνω κανόνα θα μπορούσε να αναφερθεί η περίπτωση, κατά την οποία ο ερωτών Υπουργός υποβάλλει το ερώτημα, προκειμένου, με βάση τη γνωμοδότηση, να σταθμίσει τη δυνατότητα ή την ανάγκη προς ανάληψη ίδιας πρωτοβουλίας (όπως είναι η ενδεχόμενη νομοθετική μεταβολή του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου).

7. Στην προκειμένη περίπτωση η «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. ΑΕ», καθολικό διάδοχο σχήμα της «ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ», μετατράπηκε σε χρηματοδοτικό οργανισμό, την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ΑΕ, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις περί ανωνύμων εταιρειών με βάση τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, δεν ανήκει στο

Δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, λειτουργεί βάσει συνθηκών οικονομικής αυτονομίας και λειτουργικής ανεξαρτησίας, εξαιρείται από κάθε διάταξη που εφαρμόζεται σε νομικά πρόσωπα που έχουν ενταχθεί στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, ενώ η νομική της υπηρεσία δεν διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

8. Περαιτέρω, είναι πρόδηλο ότι το ζήτημα της διαγραφής ή μη από τα βιβλία αυτής οφειλής, ύψους 31.000.000 ευρώ, που αφορά σε τόκους υπερημερίας λόγω καθυστέρησης καταβολής της εγγυοδοτικής της υποχρέωσης προς τα πιστωτικά ιδρύματα, αποτελεί αποκλειστικά εσωτερικό θέμα της εταιρείας, ενώ από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ενδεχόμενη πρόθεση της ερωτώσης Διοίκησης να αξιοποιήσει τη γνωμοδότηση για ανάληψη ίδιας πρωτοβουλίας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. Επομένως είναι προφανές ότι το υπό κρίση ερώτημα μη επιτρεπώς υποβάλλεται στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, το οποίο στερείται της αρμοδιότητας να εκφέρει γνωμοδοτική άποψη επί του τιθέμενου ζητήματος.

Απάντηση

Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, το Β' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι δεν είναι αρμόδιο για την έκδοση γνωμοδότησης επί του τεθέντος ερωτήματος.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 14-07-2020

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Θεόδωρος Ψυχογιός
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

Ευτυχία Τσούντου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ